

z dnia 30 marca 2021 r.

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 920) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zmianami) Rada Powiatu Grodziskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Grodziskiego

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Sebastian Skrzypczak

RADCA PRAWNY

Magdalena Adamczewska

Załącznik do uchwały Nr XXIX/206/2021
Rady Powiatu Grodziskiego
z dnia 30 marca 2021 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2021 - 2023**

Grodzisk Wlkp. 2021

Spis treści

I. Podstawowe założenia programu

II. Schemat usytuowania programu w systemie zarządzania strategicznego oraz podstawy prawne programu

III. Analiza pieczy zastępczej w powiecie grodziskim w latach 2018 – 2020

IV. Efekty realizacji „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodziskim na lata 2018 – 2020

V. Analiza zagrożeń w rodzinach i system wsparcia rodzin w gminach powiatu grodziskiego

VI. Wnioski z analizy pieczy zastępczej w powiecie grodziskim w latach 2018-2020

VII. Wnioski do programu wynikające z analizy pieczy zastępczej

VIII. Cel Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 - 2023

IX. Zakładane rezultaty realizacji programu

X. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021 - 2023

XI. Planowany budżet programu

XII. Projektowane źródła finansowania programu

XIII. Beneficjenci programu

XIV. Realizatorzy programu

XV. Monitoring i ewaluacja programu

I. Podstawowe założenia programu

Podstawą prawną opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zmianami). Ustawa reguluje zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej.

Preambuła do w/w ustawy wskazuje, iż celem podstawowym pracy z rodziną jest dobro dziecka, założeniem dobro rodziny oraz współpraca wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

W myśl ustawy zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Głównymi zadaniami w tym zakresie m.in:

- przygotowanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki oraz rozwiązywania i podtrzymywania bliskich osobistych społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobycia umiejętności społecznych,
- wspieranie procesu usamodzielnienia osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- tworzenie warunków do powstania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka itp.,
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, tworzenie grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa,
- finansowanie świadczeń pieniężnych dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
- finansowanie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i wiele innych zadań.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje między samorządem gminy i powiatu. Praca z rodziną biologiczną należy do zadań własnych gmin, za organizację pieczy zastępczej odpowiada powiat. Efektywny system działania wspierania rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych wymaga szczególnego nacisku na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. **Z punktu widzenia idei przyświecającej ustawodawcy umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej musi być ostatecznością i to dopiero po wykonaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.**

Stąd też potrzeba opracowania co trzy lata Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań, nakreśli kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Jego głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków oraz stosownych środków finansowych. Założenia programu oparte zostały na solidaryzmie społecznym, podmiotowości i partycypacji obywateli zgodnie z zasadą pomocniczości państwa.

II. Schemat usytuowania programu w systemie zarządzania strategicznego oraz podstawy prawne programu

Niniejszy Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej jest zbieżny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017–2022

Powiatowa Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2022

Cel strategiczny V
Zorganizowanie efektywnego systemu pieczy zastępczej

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023

Podstawy prawne programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

1. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku,
2. Konwencji o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 roku,
3. Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

III. Analiza pieczy zastępczej w powiecie grodziskim w latach 2018 – 2020

1. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieciom przez rodziców biologicznych z uwagi na ich śmierć lub zawieszenie, ograniczenie czy pozbawienie władzy rodzicielskiej, organizowana jest piecza zastępcza.

Od 1 stycznia 2012 roku, zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. Rodzina zastępcza:

- **Spokrewniona** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),

- **Niezawodowa** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka)

- **Zawodowa**, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2. Rodzinny dom dziecka

3. **Rodziny pomocowe** (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza zapewnia dzieciom całodobową lub okresową opiekę oraz zaspakaja niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne wychowanków.

Umieszczenie w placówce opiekuńczo – wychowawczej powinno następować po wyczerpaniu wszystkich możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub w sytuacji, kiedy nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

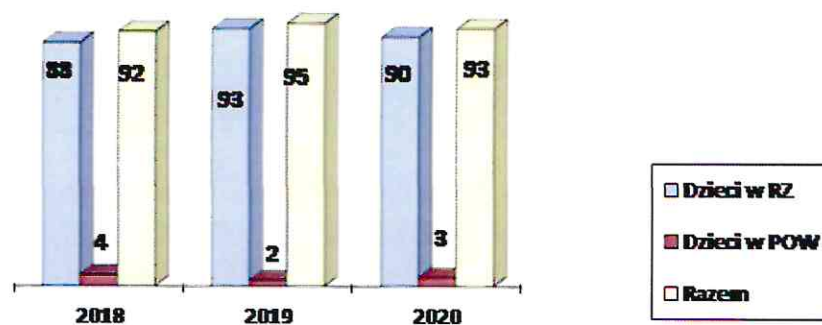
W związku z tym, iż na terenie Powiatu Grodziskiego nie funkcjonuje żadna placówka opiekuńczo – wychowawcza, Powiat zobowiązany jest do pokrywania kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów.

Tabela nr 1

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w powiecie ogółem w latach 2018 – 2020 (stan podawany na koniec roku)

Dzieci/rok	2018	2019	2020
Dzieci w rodzinach zastępczych	87	93	90
Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	4	2	3
Razem dzieci w pieczy zastępczej	91	95	93

Źródło: PCPR Grodzisk Wielkopolski

Przedstawione dane wskazują, iż w naszym powiecie następuje rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, przy jednoczesnym zmniejszaniu się liczby dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Powyższe zgodne jest z ideą pierwszeństwa rozwiązania trudnych sytuacji na poziomie rodzinnej pieczy zastępczej. Jest to ważne ze względu na dobro dziecka, w tym próbę podtrzymywania więzi rodzinnych dającą możliwość reintegracji rodziny.

W Powiecie Grodziskim zauważalna jest tendencja spadkowa umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W latach 2018-2020 żadne dziecko poniżej dziesiątego roku życia nie zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Tylko 3,22 % wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku 2020 przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wskaźnik ogólnopolski jest znacznie wyższy, dla przykładu w 2019 w Polsce wynosił 23,11%. W Powiecie Grodziskim następuje wzrost liczby rodzin zastępczych, co w procesie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej jest pożądane i umożliwia umieszczenie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Jednakże przy wzrastającej liczbie dzieci, które trafiają do pieczy zastępczej pożądane jest ciągle pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych, szkolenie i wspieranie ich. W chwili obecnej w niektórych rodzinach zastępczych zawodowych oraz niezawodowych umieszczonych jest więcej niż troje dzieci, co jest niezgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Powodem takiej sytuacji jest zwykle zasada nierozdzielania rodzeństwa, a także fakt, iż środowisko wychowawcze rodzin zastępczych jest lepszą formą opieki nad dziećmi niż placówka opiekuńczo-wychowawcza.

Liczba dzieci przebywających poza rodziną biologiczną jest nadal duża. Jest to zjawisko niepokojące przede wszystkim dlatego, iż rodzina naturalna jest najlepszym środowiskiem do wychowania i rozwoju dziecka.

Na dzień 31.12.2020 roku 90 dzieci przebywało na terenie Powiatu Grodziskiego w rodzinach zastępczych. Oprócz tego 14 dzieci z terenu Powiatu Grodziskiego przebywało w rodzinach zastępczych poza naszym powiatem. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. w okresie całego roku 2020 opiekowało się 29 dziećmi pochodzącymi z poza terenu naszego powiatu, ale przebywających w naszych rodzinach zastępczych.

W 2020 roku na terenie Powiatu Grodziskiego funkcjonowało 57 rodzin zastępczych, w tym dwie rodziny zawodowe oraz 2 rodzinne domy dziecka. W roku 2020 roku powstało 5 nowych rodzin zastępczych, w tym jedna rodzina zastępcza spokrewniona.

W przypadku dzieci, które pozostają w rodzinnej pieczy zastępczej **należy podejmować pracę z rodzicami biologicznymi tak, aby dzieci jak najszybciej mogły powrócić do środowiska rodzinnego, co należy do zadań samorządu gminnego.** Niezbędnym warunkiem realizacji tego zadania jest otwarcie się zarówno rodziców, jak i dzieci na działania pomocowe (czyli gotowość przyjęcia pomocy), wytrwałość w dążeniu do celu, a co najważniejsze - motywacja do działania, której fundamentem powinna być wizja rodziny zintegrowanej, harmonijnej, w której zarówno rodzice, jak i dzieci znajdują wzajemne oparcie i chęć do działania.

Od kilku lat zauważalny jest proces odpływu dzieci z pieczy zastępczej, chociaż nie jest on wysoce zadawalający.

W 2018 roku jedno dziecko wróciło do rodziny biologicznej, jedno dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, dwoje dzieci zostało przeniesione do rodziny zastępczej na terenie innego powiatu oraz czworo pełnoletnich wychowanków usamodzielniało się.

W roku 2019 troje dzieci wróciło do rodziny biologicznej, troje dzieci zostało przysposobionych, dwoje dzieci zostało przeniesione do rodziny zastępczej na terenie innego powiatu, jedno dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, dziesięcioro pełnoletnich wychowanków usamodzielniało się.

W roku 2020 troje dzieci zostało przysposobionych, jedno wróciło do rodziny biologicznej, jedno zostało przeniesione do rodziny zastępczej na terenie innego powiatu oraz szóstka dzieci usamodzielniała się. Niestety jedno dziecko umieszczone w spokrewnionej rodzinie zastępczej zmarło.

Działania interdyscyplinarnego zespołu podejmowane wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz praca rodziny zastępczej nad powrotem dzieci z pieczy zastępczej zaowocowała tym, iż **47 dzieci opuściło system pieczy zastępczej w latach 2018-2020.**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. prowadzi szczególne działania, aby zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej małe dzieci, powracają do swoich rodziców biologicznych albo, kiedy nie istnieje taka możliwość, zostały przysposobione przez innych rodziców. Zauważamy, iż tylko 17,78 % dzieci w rodzinnej pieczy w naszym powiecie na koniec roku 2020 było w wieku do 6 lat.

W roku 2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. prowadziło statystyki dotyczące tego, ilu rodziców biologicznych stara się pracować nad tym, aby odzyskać swoje dzieci oraz ilu z tych rodziców ma jakikolwiek kontakt ze swoim dzieckiem, co w znaczący sposób wpływa na szansę powrotu dziecka do środowiska rodziny biologicznej. Dane statystyczne jednoznacznie pokazały nam, że tylko 35,9% dzieci umieszczonych są na mocy postanowienia sądu w rodzinach zastępczych ma kontakt z przynajmniej jednym rodzicem biologicznym. Rodzice biologiczni niespełna 11,11 % dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej prowadzą działania mogące wpłynąć na to, że ich dzieci opuszczą system pieczy zastępczej i powrócą do swoich naturalnych rodzin. Jest to rodzeństwo umieszczone w 5 rodzinach zastępczych (dwójka dzieci, czwórka dzieci oraz czwórka dzieci).

Niestety, nie ma narzędzi psychologicznych, ani prawnych, które mogłyby przyczynić się do procesu zmiany nastawienia rodziców biologicznych w ten sposób, aby rozpoczęli pracę nad zniwelowaniem powodów odebrania im dzieci i umieszczenia w pieczy zastępczej.

IV. Efekty realizacji „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodziskim na lata 2018 – 2020

Analiza realizacji w/w Programu na przełomie trzech lat.

A. EFEKTY

- Istnienie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych. Na koniec roku 2020 w naszym Powiecie funkcjonowały dwa rodzinne domy dziecka, dwie rodziny zastępcze zawodowe. W okresie od 2018 do 2020 roku powstało 20 nowych rodzin, w tym 11 rodzin niezawodowych, jednak 4 rodziny zastępcze niezawodowe oraz dwie rodziny zastępcze spokrewnione rozwiązały się. Jedna rodzina zastępcza spokrewniona rozwiązała się z uwagi na usamodzielnienie wychowanka, natomiast druga rodzina zastępcza spokrewniona rozwiązała się z uwagi na śmierć wychowanka. Trzy rodziny zastępcze niezawodowe rozwiązały się z uwagi na przysposobienie oraz jedna rodzina zastępcza niezawodowa z uwagi na zmianę rodziny zastępczej dla wychowanka.

- Proces kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w naszym Powiecie prowadzi organizator rodzinnej pieczy zastępczej, czyli PCPR w Grodzisku Wlkp. Szkolenia rodzin zastępczych od stycznia roku 2014 odbywają się na terenie naszego powiatu, gdyż kadra specjalistyczna Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej uzyskała kwalifikacje do prowadzenia szkoleń rodzin zastępczych zgodnie z autorskim programem przygotowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. Nasza jednostka zorganizowała szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i rodziny zastępczej spokrewnionej. Przeprowadzone zostały specjalistyczne badania na podstawie, których dla każdego uczestnika szkolenia sporządzono opinię psychologiczno – pedagogiczną. W 2018 roku przeszkolone zostały 2 osoby pragnące stworzyć tymczasowy dom dla dzieci, które nie mają możliwości wychowywać się w rodzinach biologicznych. Przeszkolono także 10 osób, które zostały ustanowione rodziną zastępczą spokrewnioną. Już w kolejnych latach zauważyć można wzrost liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych: w roku 2019 przeszkolonych zostały 4 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową i przeszkolono 10 osób pełniących funkcję rodziny spokrewnionej, a w roku 2020 szkolenia przeszły 2 rodziny zastępcze niezawodowe. W 2020 roku 4 kandydatów złożyło wnioski o przeszkolenie na rodzinę zastępczą ZAWODOWĄ, co zostało uczynione. Wszystkie szkolenia odbywają się zgodnie z wewnętrzną procedurą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, a także wymaganiami ustawowymi.

- Zmniejszenie liczby dzieci w wieku poniżej 10 roku życia przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W placówkach w chwili obecnej nie przebywa żadne dziecko z naszego powiatu poniżej dziesiątego roku życia. Zmniejszyła się także ogólnie liczba dzieci, które przebywają w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2018 roku 4 dzieci przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, w roku 2019 roku już 2 dzieci przebywało w placówkach, a na ostatni dzień roku ubiegłego tylko 3 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

- Nastąpiło także wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej na bieżąco reagowali na problemy w rodzinach zastępczych, prowadzili szkolenia i działalność informacyjną podczas spotkań realizowanych przez nasze Centrum. Poniższa tabela obrazuje liczbę osób uczestniczących oraz tematykę spotkań.

Lp.	Tematyka spotkania	Data	Liczba uczestników
1.	„Wypalenie zawodowe opiekunów w rodzinach zastępczych”	11.01.2018 r.	23
2.	„Podtrzymywanie więzi z rodzicami biologicznymi w pieczy zastępczej”	08.02.2018 r.	20
3.	„Nadopiekuńczość i niekonsekwencja błędem wychowawczym. Błędy wychowawcze”	16.03.2018 r.	20
4.	„Zaburzone więzi a relacje w nowej rodzinie”	05.04.2018 r.	22
5.	„Małoletni złołnik – jak zrozumieć zbuntowanego nastolatka”	24.05.2018 r.	20
6.	„Nie wychowuj lenia! – obowiązki dziecka drogą	29.06.2018 r.	21

	do samodzielności i zaradności”		
7.	„Pełnoletni wychowanek.... Co dalej? Proces usamodzielnienia”	18.07.2018 r.	20
8.	„Ja wczoraj, dziś i jutro – predyspozycje i motywacje rodzica zastępczego”	14.03.2019 r.	22
9.	„Funkcjonowanie dorosłych dzieci alkoholików DDA”	04.04.2019 r.	19
10.	„Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania”	09.05.2019 r.	10
11.	„Depresja nastolatków”	13.06.2019 r.	12
12.	„Formy wsparcia wychowanka umieszczonego w pieczy zastępczej”	12.09.2019 r.	6
13.	grupa wsparcia dla spokrewnionych rodzin zastępczych	27.11.2019 r.	13
14.	„Niemoc w pomaganiu”	18.12.2019 r.	4 spotkanie dedykowane rodzinom z danym problemem
15.	Grupa wsparcia dotycząca sytuacji emocjonalnej matek zastępczych związanej z przyjęciem dziecka	19.08.2020 r.	6 spotkanie dedykowane rodzinom z danym problemem
16.	Grupa wsparcia dotycząca sytuacji emocjonalnej ojców zastępczych związanej z przyjęciem dziecka	20.08.2020 r.	4 spotkanie dedykowane rodzinom z danym problemem
17.	Grupa wsparcia dotycząca kwestii kontaktów wychowanków i rodziców zastępczych z rodziną biologiczną dziecka	25.11.2020 r.	3 spotkanie dedykowane rodzinom z danym problemem
18.	Rodzicielstwo zastępcze w czasie pandemii	15.12.2020 r.	5 spotkanie dedykowane rodzinom z danym problemem

Zdobyta wiedza przez rodziny zastępcze i możliwość wymiany doświadczeń pozwoliły na podniesienie kompetencji rodzicielskich uczestników, a wspólnie spędzony czas odegrał ważną rolę w nawiązaniu wzajemnego kontaktu.

- W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. w roku 2020 zatrudnionych było 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na 2,55 etatu. W chwili obecnej zatrudniamy na jeden etat pedagoga, który w ramach swoich zadań wspiera także rodziny zastępcze. Na zatrudnienie w/w pedagoga pozyskano środki finansowe z unii europejskiej w ramach realizacji projektu „Plan na lepsze jutro plus”. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielają pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracują z asystentami rodziny zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu grodziskiego, jak również innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Koordynatorzy są w stałym kontakcie z rodzinami zastępczymi, rodzinnymi domami dziecka i ich wychowankami. Udzielają im indywidualnego wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa w zależności od potrzeb, udzielają wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej. W przypadku, gdy uregulowana zostanie sytuacja prawna wychowanka koordynator informuje o tym ośrodek adopcyjny. Koordynatorzy zapewniają rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej i edukacyjnej. Biorą oni udział w posiedzeniach związanych z oceną sytuacji dziecka, po których opracowują we współpracy z rodziną i asystentem rodziny plan pomocy dziecku. Koordynatorzy pomagają rodzinom pełniącym rolę pieczy zastępczej w nawiązaniu kontaktu z rodziną biologiczną dziecka.

- Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, a także pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali, na wniosek rodziców zastępczych, z 57 rodzinami zastępczymi (w ciągu całego roku kalendarzowego) pełniącymi opiekę nad 102 dziećmi. Ponadto koordynatorzy udzielali specjalistycznego wsparcia i indywidualnych konsultacji osobom funkcjonującym w rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzice zastępczy oraz prowadzący rodzinny dom dziecka korzystali z indywidualnych rozmów mających charakter wspierający, a także specjalistycznego poradnictwa. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej odbywali wizyty domowe w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych.

W okresie pandemii kontakty często odbywały się także w formie rozmów za pomocą różnych komunikatorów, za pomocą telefonów, czy też w formie wymiany mailowej.

- W roku 2020 odbyły się, zgodnie z wytycznymi zawartymi w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku, posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. **W roku 2020 przeprowadzono 190 oceny sytuacji dziecka.** W posiedzeniach uczestniczyli m.in. zaproszeni przedstawiciele szkół, ośrodków pomocy społecznej, asystenci rodziny, kuratorzy, przedstawiciele Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego w Poznaniu, rodzice zastępczy. Z każdego spotkania zespołu sporządzone zostały protokoły, których kserokopie zostały przekazane do właściwych sądów. Ponadto po posiedzeniach Zespołu opracowane zostały Plany Pomocy Dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej zawierające cele pracy z dzieckiem i rodziną, opis metod ich realizacji oraz oczekiwane efekty podejmowanych działań. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał w roku 2020 **20 ocen rodzin zastępczych.**

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. udzieliło rodzinom zastępczym pomoc świadczoną przez wolontariuszy. Pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej brali aktywny udział w pozyskiwaniu wolontariuszy celem wsparcia i pomocy dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej w zakresie nauki szkolnej. **W 2020 roku w pomoc zaangażowanych było 10 wolontariuszy, którzy pomagali 13 dzieciom z rodzinnej pieczy zastępczej w odrabianiu lekcji i przyswojeniu materiału szkolnego dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej.** Wolontariusze wspomagali rodziny zastępcze w opiece nad dziećmi, a także wspomagali dzieci udzielając korepetycji.

- Zatrudniono w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. psychologa w celu prowadzenia grup wsparcia, a także zapewnienia dostępu rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka do specjalistycznej pomocy.

- Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w zakresie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzenia terapii dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną w Grodzisku Wlkp. PCPR w Grodzisku Wlkp. pomagał rodzinom zastępczym w dostępie do usług świadczonych przez tę Poradnię.

- Rodziny zastępcze kierowane są także przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do różnych specjalistów w celu zapewnienia jak najbardziej pożądanej i kompleksowej pomocy dla dzieci, m.in. psychologów, psychiatrów dziecięcych, logopedów, neurologów, itp.

- Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe. Dużym wsparciem dla młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą, zarówno instytucjonalną, jak i rodzinną było utworzenie na terenie naszego powiatu pierwszego mieszkania chronionego treningowego. W roku 2018 w mieszkaniu chronionym treningowym nie przebywał żaden wychowanek, w roku 2019 przebywało dwoje wychowanków, natomiast od roku 2020 w mieszkaniu chronionym treningowym przebywa jedna wychowanka.

- Zapewnione zostały wynagrodzenia dla rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zawodowych w roku ubiegłym.

- W roku 2020 zapewniono środki finansowe na utrzymanie lokali, w których prowadzone są rodzinne domu dziecka oraz lokali, w których zamieszkują rodziny zastępcze zawodowe

- Zapewniono również środki finansowe na przeprowadzenie niezbędnych remontów.

- Zapewniono pod koniec roku 2020 zatrudnienie w dwóch rodzinnych domach dziecka osób o pomocy w gospodarstwie domowym.

- Od 2013 r. na terenie naszego powiatu funkcjonuje Stowarzyszenie skupiające rodziny zastępcze, które w ciągu roku organizuje pikniki rodzinne z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz spotkanie

z Mikołajem, na których rodziny zastępcze mają okazję integrować się, wymieniać swoimi doświadczeniami, doradzać sobie nawzajem i miło spędzać czas wraz ze swoimi wychowankami.

- W celu promocji rodzicielstwa zastępczego ukazały się informacje na temat rodzinnych form pieczy zastępczej na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. oraz na stronie internetowej PGO24.pl. W roku 2019 były to artykuły przedstawiające początki bycia rodziną zastępczą, a następnie codzienne życie rodzin opisane bezpośrednio przez przedstawicieli rodzin zastępczych. Pojawiły się też artykuły przybliżające tematykę pieczy zastępczej opisane przez pracowników tutejszego Centrum. W dniu 6 września 2019 roku odbyło się spotkanie informacyjno-promocyjne w Centrum Kultury "Rondo" w Grodzisku Wielkopolskim, skierowane do kandydatów chcących pełnić funkcję rodziny zastępczej, a także do pracowników jednostek zajmujących się wsparciem dziecka i rodziny, w szczególności takich jak placówki edukacyjne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, kuratorzy sądowi czy ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Grodziskiego. Od 1 do 8 września 2019 roku była też możliwość obejrzenia w CK „Rondo” wystawy prac plastycznych oraz wierszy własnoręcznie powstałych przez naszych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Promowano także rodzicielstwo zastępcze w szkołach podczas zajęć z młodzieżą.

W roku 2020 działania ze względu na trwającą sytuację epidemiologiczną zostało znacznie ograniczone, sprowadziły się do informacji w mediach.

- Wysokość pozyskanych środków finansowych z zewnętrznych źródeł na pieczę zastępczą w latach 2018 - 2020:

- Dotacja w roku 2018 od Wojewody Wielkopolskiego w ramach programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” na zatrudnienie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wynosiła 37 407,00 zł.

- Dotacja w roku 2019 od Wojewody Wielkopolskiego w wysokości 53 881,00 zł, umowa nr P.S-III.946.6.2019.5 z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie dofinansowania zadania własnego określonego w Programie „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”.

- Niestety w roku 2020 nie przeznaczono środków z budżetu Państwa na zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

- W roku 2020 jednostka PCPR w Grodzisku Wlkp. w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” pozyskała ponad 145 tysięcy złotych i zakupiła 56 laptopów oraz środki ochrony indywidualnej.

B. CELE I ZADANIA:

- Zapewnienie miejsca dzieciom w pieczy zastępczej: w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

- Przyznawanie świadczeń na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej.

- Zapewnienie zgodnie z ustawą środków na utrzymanie lokalu mieszkalnego rodzinnego domu dziecka.

- Przyznawanie jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka.

- Pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo.

- Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

- Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

- Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

- Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym.

- Prowadzenie poradnictwa (także prawnego) i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

- Współpraca z Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
- Współpraca z sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- Zapewnienie środków finansowych na funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- Zapewnienie środków finansowych na przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych.
- Zapewnienie wsparcia dla osób usamodzielnianych, w tym także wsparcia psychologicznego.
- Dochodzenie należności od rodzin biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej.
- Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na realizację działań z zakresu wspierania rodzinnej pieczy zastępczej.
- Przyznawanie rodzinom zastępczym od kwietnia 2016 r. dodatku wychowawczego do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (art. 46 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy w wychowaniu dzieci).
- Przyznawanie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej świadczenia w ramach programu rządowego „Dobry Start”

V. Analiza zagrożeń w rodzinach i system wsparcia rodzin w gminach powiatu grodziskiego

W celu dokonania kompleksowej analizy związanej z zagrożeniem zastosowania metody izolacyjnej (umieszczenie w pieczy zastępczej) w stosunku do dzieci, zebrano informacje z ośrodków pomocy społecznej z terenu naszego powiatu, które zostały przedstawione poniżej. Jednym z wielu elementów systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin, w których istnieje realne zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, jest praca asystentów rodziny zatrudnionych przez ośrodki pomocy społecznej poszczególnych gmin.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby zatrudnionych asystentów w poszczególnych gminach z terenu naszego powiatu.

Tabela nr. 2 Liczba zatrudnionych asystentów rodziny w poszczególnych gminach.

Gmina/Rok	2018	2019	2020
Grodzisk Wlkp.	3	3	3
Rakoniewice	1	1	1
Granowo	1	1	1
Wielichowo	1	1	1
Kamieniec	1	1	1

Źródło: dane PCPR w Grodzisku Wlkp.

Asystenci obejmowali wsparciem następującą liczbę rodzin w poszczególnych gminach.

Tabela nr. 3 Liczba rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny w poszczególnych gminach w latach 2018-2020 i prognoza na rok 2021.

Gmina/liczba rodzin objętych wsparciem	2018	2019	2020	2021 (prognozowana liczba)
Grodzisk Wlkp.	34	46	43	45
Rakoniewice	8	7	6	6
Granowo	11	9	7	7
Wielichowo	10	12	13	13
Kamieniec	8	7	8	8
RAZEM	71	81	77	79

Źródło: dane PCPR w Grodzisku Wlkp.

Filozofia przenikająca z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje na to, że pracę z rodziną należy prowadzić poprzez asystenta również wtedy, gdy dziecko zostało postanowieniem sądu umieszczone w systemie pieczy zastępczej. Jednak nie zawsze tak było i jest. Z 7 rodzinami biologicznymi pracują w naszym powiecie asystenci rodzinni, których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej. Niepokojący jest fakt, iż w roku 2020 **tylko w 3 rodzinach** (umieszczonych dzieci z gmin naszego powiatu w pieczy zastępczej jest 65), z których dzieci przebywają w rodzinnej czy też instytucjonalnej pieczy zastępczej, **podmiot realizujący pracę z rodziną, pracował z rodziną w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej.** Takie dane przedstawiają ośrodki pomocy społecznej w przekazywanej dokumentacji merytorycznej do naszej jednostki. Z danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej z terenu naszego powiatu wynika także, że w roku 2020 przyznano 77 rodzinom pomoc i wsparcie ze strony asystenta rodziny, co może przyczynić się do zmniejszenia liczby dzieci pozostających poza swoją rodziną biologiczną, a także zmniejszyć liczbę rodzin w stosunku, co do których sądy rodzinne zastosują metodę izolacyjną i umieszczą dzieci poza rodziną biologiczną. Praca asystenta jest pracą niezmiernie trudną, ale niezwykle ważną dla procesu reintegracji rodziny. Ośrodki pomocy społecznej wskazują także na następujące podejmowane przez siebie działania związane z pracą z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

- wspieranie, wypracowywanie nowych modeli postępowania w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- poprawa warunków bytowych,
- motywowanie do zmiany wzorców przekazywanych dzieciom,
- motywowanie do podjęcia pracy przez rodziców,

- praca nad wzmocnieniem więzi rodzinnych.

Jak podkreślają pracownicy socjalni gmin i asystenci, działania powyższe dobierane są indywidualnie i dostosowywane są do sytuacji danej rodziny. Znamienne jest także to, że gminy nie korzystają z formy pomocy, jaką są rodziny wspierające. Rodziną wspierającą dla rodziny mającej trudności w opiece czy wychowaniu dzieci może być rodzina mieszkająca w sąsiedztwie lub krewni, którzy chcą pomóc i wspierać rodzinę, aby ona prawidłowo realizowała swoje zadania, oraz potrafiła opiekować się swoimi dziećmi, stosowała prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do swoich dzieci. Ośrodki Pomocy Społecznej informują, iż na terenie ich gmin nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego, działające na mocy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jednakże ogólnie wiadomo, że działają w poszczególnych gminach świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne. Placówki te zapewniają wsparcie dzieciom poprzez opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, zagospodarowanie czasu wolnego. Są to także działania, które wspomagają wiele rodzin w wychowaniu dzieci. Świetlice nie tylko współpracują z rodzicami dzieci, ale także szkołami, do których uczęszczają dzieci. Wspieranie rodzin przypisane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostce samorządu terytorialnego jaką jest gmina, działania z zakresu profilaktyki w szkołach, świetlicach, prowadzonych przez gminy, wsparcie asystenta rodziny, mediacje rodzinne, praca socjalna, poradnictwo rodzinne, to działania niezmiernie ważne i przeciwdziałające procesowi związanemu z ograniczeniem, zawieszeniem czy pozbawieniem rodzicom władzy rodzicielskiej.

Poniżej podane zostaną dane, które są niepokojące i mogą przyczynić się do wzrostu liczby wydanych postanowień sądu rodzinnego o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela nr 4 Liczba kierowanych przez ośrodki pomocy społecznej wniosków do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny.

Gmina/ liczba wniosków	2018	2019	2020
Grodzisk Wlkp.	4	11	4
Rakoniewice	0	0	4
Granowo	4	3	1
Wielichowo	1	1	0
Kamieniec	5	1	4

Źródło: dane PCPR w Grodzisku Wlkp.

Tabela nr 5 Liczba rodzin w poszczególnych gminach objętych nadzorem kuratora w związku z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020.

Gmina/ liczba rodzin	2018	2019	2020
Grodzisk Wlkp.	17	14	17
Rakoniewice	8	9	9
Granowo	3	3	2
Wielichowo	1	2	1
Kamieniec	Brak danych	Brak danych	Brak danych

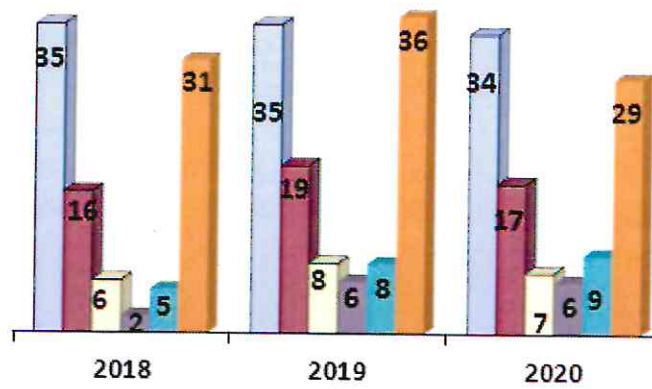
Źródło: dane PCPR w Grodzisku Wlkp.

Tabela nr 6 Ogólna liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w poszczególnych gminach w latach 2018 – 2020 (dane dotyczą dzieci przebywających w danym roku kalendarzowym)

Gmina/ liczba dzieci	2018	2019	2020
Grodzisk Wlkp.	35	35	34
Rakoniewice	16	19	17
Granowo	6	8	7
Wielichowo	2	6	6
Kamieniec	5	8	9

Źródło: dane PCPR w Grodzisku Wlkp.

Wykres nr 1 liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Grodziskiego, ze względu na gminę pochodzenia oraz liczba dzieci pochodzących z innych powiatów.

VI. Wnioski z analizy pieczy zastępczej w powiecie grodziskim w latach 2018 - 2020

1. W latach 2018– 2019 wzrosła nieznacznie liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, w roku 2020 w naszym powiecie liczba dzieci umieszczonych poza rodziną biologiczną wynosiła 93.

2. Zauważalna jest tendencja spadkowa dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Z ogólnej liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku 2020, 96,8 % stanowią dzieci umieszczone w rodzinnych formach pieczy zastępczej, a 3,2 % w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W roku 2011 jeszcze 16,7 % dzieci umieszczonych było w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w roku 2016 przebywało w placówkach 10,6% dzieci z terenu naszego powiatu.

3. Dane przedstawione przez ośrodki pomocy społecznej wskazują na wysoką skalę zagrożenia w obszarze stabilizacji rodzin biologicznych powiatu grodziskiego.

4. Powstała jedna rodzina zastępcza zawodowa.

5. Zauważalny jest proces wzrostowy wspierania rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz przez inne formy wsparcia rodzicielstwa zastępczego.

6. Jednostki gminne pracują z bardzo małą liczbą rodzin w celu powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

7. Znacznie wzrosła liczba szkoleń rodzin zastępczych, także prowadzone są w formie on-line.

8. Prowadzone są grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, także w formie on-line.

9. Istnieje tendencja wzrostowa udzielania wsparcia informacyjno-szkoleniowego oraz terapeutycznego usamodzielnianej młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą.

10. Wzrosła liczba wolontariuszy wspierających system rodzinnej pieczy zastępczej.

11. Wzrasta liczba dzieci przysposobionych z terenu naszego Powiatu, w tym także przez rodziny zastępcze.

12. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zawodowych i większości niezawodowych jest wyższa niż troje dzieci.

VII. Wnioski do programu wynikające z analizy pieczy zastępczej

1. Intensywnie wspierać rodziny niewydolne opiekuńczo-wychowawcze na terenie poszczególnych gmin.
2. Gminy powinny wykorzystywać wszystkie formy wsparcia rodzin niewydolnych wychowawczo zapisane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (szczególnie formę w postaci rodziny wspierającej).
3. Rozwijać system rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do rodzin zastępczych (promocja rodzicielstwa zastępczego).
4. Z uwagi na to, że nie wszystkie dzieci kwalifikują się do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej należy zachować system instytucjonalny, na zasadzie porozumień z innymi powiatami.
5. Rozwijać nadal system wsparcia dla rodzin zastępczych oraz poradnictwo specjalistyczne dla rodzinnej formy pieczy zastępczej.
6. Zatrudnić specjalistów wspierających rodziny zastępcze (także w ramach realizacji projektu „Plan na lepsze jutro Plus” oraz utrzymać zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ilości wymaganej ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
7. Kontynuować współpracę z sądem rodzinnym, kuratorami, poradnią pedagogiczno-psychologiczną, szkołami, organizacjami pozarządowymi, ośrodkami pomocy społecznej i innymi służbami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny.
8. Dostosować liczby dzieci w rodzinach zawodowych i niezawodowych do wymaganej ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przez utworzenie dwóch nowych rodzin zastępczych zawodowych.
9. Monitorować współpracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i asystentów rodziny z terenu poszczególnych gmin pracujących nad powrotem dzieci do rodziny naturalnej.

VIII.Cel Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 - 2023

Za generalny cel (misję) Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 -2023 uznaje się:

„Rozwój systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy i na zapewnienie niezbywalnego prawa dzieci do wychowywania się w swoich naturalnych rodzinach”.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

Cel I:

Wielokierunkowa praca z rodzinami powiatu grodzkiego zagrożonymi odebraniem dziecka, niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności.

Najważniejszym zadaniem jest profilaktyka, czyli zapobieganie przyczynom kierowania dzieci do zastępczych form opieki. Doświadczenia osób pracujących z rodziną wskazują na to, że w pierwszej kolejności należy wesprzeć rodzinę w sytuacji, kiedy problemy się dopiero pojawiają. Należy je niwelować, aby nie doprowadzić do kryzysu w rodzinie, do jej dysfunkcjonalności, gdyż wówczas zachodzi potrzeba umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Zatem należy położyć szczególny nacisk na systemową pracę z rodziną, która nie wypełnia swoich obowiązków w sposób prawidłowy, nie zapewnia zaspokojenia potrzeb dzieci. To właśnie w środowisku naturalnym rodziny trzeba rozpocząć proces pomocy rodzinie. Działania wspomagające i wspierające rodzinę pozwolą na wzmocnienie jej podstawowych funkcji oraz zminimalizują jej dysfunkcje i pozwolą na wzmocnienie rodzinnych funkcji. Przyczyni się to do ograniczenia liczby orzeczeń sądu rodzinnego o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Wzmocnienie rodziny jako pierwszego ogniwa systemu opieki nad rodziną i dzieckiem poprzez środowiskowe, wielozakresowe wsparcie w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych jest zadaniem priorytetowym.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie zagrożeniom prawidłowego rozwoju dzieci i funkcjonowania rodziny poprzez m.in. poradnictwo rodzinne, prowadzenie oddziaływań profilaktycznych w szkołach, świetlicach gminnych funkcjonujących na terenie powiatu grodzkiego, wspieranie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez porady prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, itp.	Na bieżąco	Placówki oświatowe, OPS-y,	Lokalne instytucje oraz organizacje pozarządowe
2.	Promowanie wartości rodziny wśród lokalnej społeczności, np. poprzez organizowanie konferencji, pogadanek w szkołach, itp.	Na bieżąco	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, OPS-y	

Cel II:

Rozwój i realizowanie kompleksowego systemu wsparcia rodzinnych form pieczy zastępczej

Należy pozyskiwać kandydatów na niezawodowe oraz zawodowe rodziny zastępcze oraz objąć ich szkoleniami, a przede wszystkim wsparciem specjalistów. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej instytucjonalnej powinno być ostatecznością.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze	2021 - 2023	PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej	Media, szkoły ponadgimnazjalne,

2.	Tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, finansowanie wynagrodzeń w/w rodzin i doposażenie w niezbędny sprzęt nowopowstających rodzin,	Na bieżąco, po zgłoszeniu kandydatów i złożonych wnioskach	PCPR, Powiat Grodziski	
3.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania, pomoc w prowadzeniu mediacji w sytuacjach konfliktowych, umożliwienie udzielania pomocy pedagogicznej i psychologicznej rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania, organizacja zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym, terapeutycznym oraz profilaktycznym, zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej	2021 2023	PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej	Specjalistyczne firmy szkoleniowe, Specjaliści, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
4.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego	Na bieżąco	PCPR	Starostwo Powiatowe
5.	Doposażenie mieszkań rodzin zastępczych, wypłata dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych przewidzianych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Na bieżąco	PCPR,	Sponsorzy, fundacje, organizacje pozarządowe,
6.	Zatrudnienie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w dwóch rodzinnych domach dziecka zgodnie z przepisami w/w ustawy	Zgodnie z potrzebami rodzin	PCPR, Powiat Grodziski	
7.	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	Zgodnie z potrzebami rodzin	PCPR	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe
8.	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych (także on-line)	Na bieżąco, w terminach do dostosowanych do potrzeb rodzin	PCPR Starostwo Powiatowe	Poradnia Pedagogicz-no-Psychologiczna,
9.	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe	Zgodnie z potrzebami	PCPR, Powiat Grodziski	
10.	Zatrudnienie specjalistów (psychologa, pedagoga)	2021 – 2023	PCPR, Powiat Grodziski	
11.	Zatrudnianie odpowiedniej liczby koordynatorów rodzinnej pieczy	Zgodnie z obowiązującym	PCPR, Powiat	

	zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	i przepisami,	Grodziski	
12.	Zawarcie umowy na nową rodzinę zastępczą zawodową		PCPR, Powiat Grodziski	
13.	Partycypowanie rodziców biologicznych w ponoszeniu kosztów utrzymania dzieci w formach pieczy zastępczych, dochodzenie świadczeń alimentacyjnych od rodziców biologicznych na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	2021 - 2023	PCPR, Starosta Grodziski	

Cel III:

Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

W przypadku dzieci pozostających w rodzinnej opiece zastępczej należy podejmować pracę z rodzicami biologicznymi tak, aby dzieci jak najszybciej mogły powrócić do środowiska rodzinnego. Niezbędnym warunkiem realizacji tego zadania jest otwarcie się zarówno rodziców, jak i dzieci na działania pomocowe (czyli gotowość przyjęcia pomocy), wytrwałość w dążeniu do celu, a co najważniejsze - motywacja do działania, której fundamentem powinna być wizja rodziny zintegrowanej, harmonijnej, w której zarówno rodzice, jak i dzieci znajdują oparcie i chęć do działania.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Wzbudzanie i podtrzymywanie motywacji rodzin biologicznych do współpracy i uświadamianie rodzicom, że dzieci zawsze ich potrzebują i że to oni powinni stanowić oparcie dla domu niezależnie od sytuacji, w jakiej aktualnie sami się znajdują- indywidualne konsultacje, pomoc prawna	Na bieżąco	Asystenci rodzin, OPS, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej,	Lokalne instytucje i organizacje
2.	Pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie, uświadomienie rodzicom biologicznym oraz dzieciom ich ról społecznych i podjęcie obowiązków przypisanych tym rolom zgodnie z oczekiwaniami społeczeństwa- możliwość organizowania zajęć warsztatowych, kontakt, indywidualne rozmowy z rodzinami, wsparcie psychologiczno- pedagogiczne	Na bieżąco,	Asystenci rodzin, OPS koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, PCPR	Lokale instytucje i organizacje
3.	Współpraca asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Na bieżąco	Asystenci rodzin, pracownicy socjalni ops, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, organizator rodzinnej pieczy zastępczej,	

Cel IV:

Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Osoby usamodzielniające się w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) zazwyczaj nie mogą liczyć na wsparcie ze strony swoich rodzin biologicznych. Dlatego też ważnym zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp. jest wspieranie młodych osób, które opuszczają rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne w zakresie procesu usamodzielnienia poprzez m.in. pomoc w uzyskaniu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, a także wsparcie finansowe i rzeczowe. Działania te, w zależności od potrzeb osoby usamodzielnianej, powinny również polegać na aktywizowaniu jej do uczestnictwa w życiu społecznym czy też w podejmowaniu działań na rzecz konstruktywnych zmian w swoim życiu.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Pomoc w pozyskiwaniu mieszkania z zasobów gminy	Na bieżąco	Opiekun usamodzielnienia, samorządy gminne	Lokalne instytucje i organizacje
2.	Zapewnienie miejsca w mieszkaniach chronionych	Na bieżąco	PCPR, Powiat Grodziski	Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe
3.	Wspieranie finansowe i rzeczowe	Na bieżąco	PCPR,	Starostwo Powiatowe
4.	Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym, kontynuowanie nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych	Na bieżąco	PCPR, opiekun usamodzielnienia	Szkoły ponadgimnazjalne,
5.	Wdrażanie i realizacja projektów w ramach środków z Unii Europejskiej na rzecz osób usamodzielnianych zagrożonych wykluczeniem społecznym	Na bieżąco	PCPR, opiekun usamodzielnienia	Starostwo Powiatowe, Samorząd Wojewódzki
6.	Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomocy w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy	Na bieżąco	PCPR, opiekun usamodzielnienia	Lokalne instytucje i organizacje
7.	Wczesne przygotowywanie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej do procesu usamodzielnienia	Na bieżąco	PCPR, rodziny zastępcze.	
8.	Wspieranie osób usamodzielnianych przez psychologa	Na bieżąco	PCPR	
9.	Wspieranie osób usamodzielnianych przez prawnika	Na bieżąco	PCPR	
10.	Motywowanie rodzin zastępczych do oszczędzania środków pieniężnych z świadczeń dodatku wychowawczego dla dzieci w celu lepszego procesu usamodzielniania wychowanków	Na bieżąco	PCPR, rodziny zastępcze	

Cel V:

Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu grodzkiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia	Na bieżąco	PCPR	

Cel VI:

Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Współpraca służb pomocy społecznych i nie tylko pracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie	Na bieżąco	PCPR, OPS	Sąd, Kuratela Sądowa, Policja, OPS-y, organizacje pozarządowe
2.	Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów	2018r. - 2020r.	PCPR	Organizacje pozarządowe, Poradnia pedagogiczno-psychologiczna
3.	Udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach z zakresu pomocy dziecku i rodzinie	Na bieżąco	PCPR	

Podsumowanie zadań wynikających z Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 - 2023:

- Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- Ustalenie corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych,
- Przyznawanie świadczeń na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej,
- Zapewnienie wynagrodzeń dla rodziny zastępczej zawodowej i rodzinnych domów dziecka,
- Zapewnienie środków finansowych na utrzymanie rodziny pomocowej,
- Zapewnienie zgodnie z ustawą środków na utrzymanie lokalu mieszkalnego rodzin zawodowych i rodzinnego domu dziecka,
- Zatrudnienie wymaganej, zgodnie z ustawą, liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- Zatrudnienie zgodnie z ustawą osoby zajmującej się opieką i wychowaniem oraz osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych, na wniosek rodziny zawodowej,
- Zapewnienie zgodnie z ustawą środków na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu,
- W ramach środków budżetu powiatu i rozeznania potrzeb umożliwienie:
 - a) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
 - b) przyznania świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka-jednorazowo,
 - c) pokrycia wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki-jednorazowo lub okresowo.
- Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- Zapewnienie podnoszenia poziomu wiedzy pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym,
- Prowadzenie poradnictwa (także prawnego) i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- Współpraca z Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin biologicznych i zastępczych,
- Zapewnienie środków na funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- Zapewnienie środków na przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych,
- Zapewnienie wsparcia dla osób usamodzielnianych,
- Dochodzenie należności od rodzin biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej,
- Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację Programu, w tym środków rządowych, na podstawie art.187 ust.1 pkt. 2 ustawy.

IX. Zakładane rezultaty realizacji programu

1. Zwiększenie świadomości lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne.
2. Postrzeganie rodzin zastępczych jako „wspierających” system pomocy społecznej.
3. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych.
4. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
5. Pomoc wolontariuszy na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej.
6. Wsparcie rodziców zastępczych przez organizacje pozarządowe.
7. Kompleksowa diagnoza i szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
8. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo - wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy, doposażenie ich mieszkań i przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz organizowanie pomocy wolontariuszy.
9. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w liczbie wymaganej ustawą celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny zatrudnionych w gminach na terenie powiatu grodziskiego.
10. Zatrudnienie specjalistów przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
11. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe.
12. Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy.
13. Nabycie przez wychowanka umiejętności prospołecznych i zawodowych.
14. Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.
15. Wsparcie przez organizacje pozarządowe pracowników pomocy społecznej i kadry współpracującej w ramach realizacji usług na rzecz dziecka i rodziny.
16. Poznawanie i wdrażanie dobrych rozwiązań w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.

X.Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021 - 2023

1.Liczba dzieci z poszczególnych gmin powiatu zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej - dane z ośrodków pomocy społecznej powiatu.

Gmina	2021	2022	2023
Grodzisk Wlkp.	7	5	5
Wielichowo	2	0	0
Kamieniec	11	11	11
Granowo	2	2	2
Rakoniewice	4	0	0
Łącznie	26 dzieci	18 dzieci	18 dzieci

Źródło: Dane pochodzą z Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Grodziskiego

2.Limit rodzin zawodowych latach 2021 - 2023.

Limit rodzin zawodowych określony został na podstawie danych uzyskanych z gmin powiatu grodziskiego i przedstawionych w punkcie 1 oraz rozeznania potrzeb i praktyki w zakresie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, przedstawia się on następująco:

1.Rok 2021 – 2 rodziny zastępcze zawodowe, 2 rodzinne domy dziecka (rodziny już istniejące) zakłada się powstanie 2 nowych rodzin zastępczych zawodowych

2.Rok 2022 – 4 rodziny zastępcze zawodowe, 2 rodzinne domy dziecka, nie zakłada się powstanie nowej rodziny zawodowej,

3.Rok 2023 – 4 rodziny zastępcze zawodowe, 2 rodzinne domy dziecka, zakłada się powstanie jednej rodziny zastępcze zawodowej.

XI. Planowany budżet programu

Przedstawiony poniżej w formie tabelarycznej projekt budżetu przedstawia zaplanowane wydatki na realizację Programu w latach 2021 – 2023.

Z uwagi, że trudno w sposób jednoznaczny przewidzieć skutki wdrożenia Programu zaplanowany budżet może ulec zmianie.

Finansowanie Programu

Lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2021	2022	2023
1.	Wydatki dotyczące utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych			
	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej	250 834,00	270 840,00	249 840,00
	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej niezawodowej	647 657,00	670 000,00	670 000,00
	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnych domach dziecka	207 116,00	220 000,00	220 000,00
	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej	88 368,00	126 240,00	126 240,00
	Dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich	35 448,00	50 640,00	50 640,00
	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka	-	2 000,00	2 000,00
	Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	20 000,00	20 000,00	20 000,00
	Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych	2 500,00	2 500,00	2 500,00
	Środki finansowe na utrzymanie lokalu dla rodzin zastępczych	90 000,00	90 000,00	100 000,00
	Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu	10 000,00	10 000,00	10 000,00
	Wydatki dotyczące osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej (kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie)	51 900,00	50 000,00	50 000,00
	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla osoby usamodzielnianej	10 000,00	10 000,00	10 000,00
	Dodatek wychowawczy	492 000,00	504 000,00	516 000,00
	Świadczenie w związku z realizacją programu "Dobry Start"	22 800,00	23 400,00	24 000,00
	Wydatki dotyczące osób usamodzielnianych z placówek opiekuńczo-wychowawczych (kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie)	28 600,00	31 560,00	37 000,00
	Wydatki związane z pokryciem kosztów dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na podstawie zawartych porozumień	220 000,00	220 000,00	220 000,00
2.	Wynagrodzenia rodzin zawodowych i specjalistów wraz ze składkami ZUS i FP	2021	2022	2023

	Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	151 181,00	151 181,00	210 000,00
	Rodziny zastępcze zawodowe i zawodowe specjalistyczne	60 324,00	115 524,00	115 524,00
	Rodzinny dom dziecka	74 748,00	74 748,00	74 748,00
	Wynagrodzenie dla osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	12 240,00	12 240,00	12 240,00
	Zapewnienie badań psychologicznych dla kandydatów na rodzinę zastępczą i dla rodzin zastępczych	9 000,00	20 000,00	10 000,00
3.	Wolontariat	0	0	0
4.	Porozumienia – umieszczenia dzieci z powiatu grodziskiego w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	Dotacja: 28 000,00 Wydatek: 81 000,00	28 000,00 93 000,00	28 000,00 93 000,00
5.	Mieszkanie chronione	6 900,00	12 000,00	13 000,00

Źródło: dane PCPR Grodzisk Wlkp.

Dochody:

	2021	2022	2023
Porozumienie z jednostkami samorządu terytorialnego – powiatami właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej Dochody z gmin	560 000,00	580 000,00	600 000,00

Źródło: dane PCPR Grodzisk Wlkp.

Uwaga: Zgodnie z art. 86 ust. 1 i 2 ustawy wysokości wynagrodzeń i świadczeń dla rodzin zastępczych są waloryzowane corocznie wskaźnikiem wynagrodzeń, natomiast wysokość świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, w tym także dla dziecka niepełnosprawnego podlega waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

XII. Projektowane źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 są środki finansowe:

1. Z budżetu powiatu grodziskiego;
2. Z budżetu Państwa,
3. Z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy,
4. Z budżetów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy
5. Z odpłatności rodziców,
6. Środki pozyskane w ramach funduszy europejskich.

XIII. Beneficjenci programu

1. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej;
2. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka;
3. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
4. Osoby usamodzielniane,
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego dziecka,
6. Rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców,
7. Wolontariusze pracujący na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej,
8. Realizatorzy usług rodzinnej pieczy zastępczej.

XIV. Realizatorzy programu

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp., jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej wraz zespołem ds. rodzinnej pieczy zastępczej, przy współpracy;

- Rodzin zastępczych,
- Ośrodków Pomocy Społecznej ,w tym asystentów rodzin,
- Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna,
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich,
- Służba zdrowia,
- Policji,
- Starostwa Powiatowego,
- Instytucji oświatowych,
- Organizacji pozarządowych, Kościołów i związków wyznaniowych.

XV. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację Programu przez koordynatora Programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wlkp., w celu oceny, czy Program osiąga założone dla siebie cele.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań. Celem ewaluacji naszego Programu są następujące stwierdzenia:

- czy zagwarantowano wystarczające środki finansowe na realizację Programu,
- czy do pieczy zastępczej trafiają tylko te dzieci, których rodzice mimo wsparcia ze strony Gminy nie wypełniają swoich obowiązków,
- czy program stwarza możliwości postępu w zakresie rozwoju rodzin zastępczych,
- czy współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej (asystentem rodziny) z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej stwarza właściwe warunki do współdziałania rodziny biologicznej z rodziną zastępczą lub placówką opiekuńczo-wychowawczą,
- w jakim stopniu warunki bazowe, wyposażenie w sprzęt i realizacja świadczeń oraz organizacja pracy gwarantują realizację założonych celów.

Podstawę ewaluacji stanowią będą:

- wypowiedzi ustne partnerów i beneficjentów Programu,
- plany pomocy dziecku,
- spotkania dzieci z rodzicami,
- artykuły prasowe i zdjęcia,
- indywidualne programy usamodzielnienia,
- ocena sytuacji dziecka,
- wydane decyzje administracyjne dotyczące przyznanych świadczeń,
- wysokość środków finansowych na realizację zadań przyjętych w uchwale budżetowej Powiatu Grodziskiego w każdym roku objętym Programem.

Zagrożenia dla realizacji działań ujętych w Programie:

1. Niewystarczająca ilość środków finansowych przeznaczonych na rozwój pieczy zastępczej,
2. Niewystarczająca liczba kandydatów na pełnienie funkcji rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka,
3. Brak kandydatów na przyjęcie do rodzinnej pieczy zastępczej dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania lub nastolatków,
4. Brak współpracy ze strony naturalnych rodziców w celu powrotu dziecka do rodziny,
5. Utrudnianie przez naturalnych rodziców procesu przysposobienia dziecka,
6. Długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka,
7. Trudności we współpracy z innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc dziecku i rodzinie,
8. Brak współpracy usamodzielniających się wychowanków zastępczych form opieki w procesie usamodzielnienia (nierealizowanie indywidualnych programów usamodzielnienia).

Monitorowanie „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodziskim na lata 2018-2020” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Wielkopolskim.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

Projekt Programu, opracowany przez Dyrektora

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w
Grodzisku Wlkp. we współpracy
z Zespołem Do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej
Przedkłada Dyrektor Centrum
Agnieszka Brambor-Nolka.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Sebastian Skrzypczak

Uzasadnienie

DO UCHWAŁY NR XXIX/206/2021 RADY POWIATU GRODZISKIEGO

z dnia 30 marca 2021 r.

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 -2023”

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U z 2020 r., poz. 821 ze zmianami) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Obecny program jest opracowany na podstawie oceny i analizy efektów realizacji 3-letniego „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020”, uwzględniając dane pozyskane od ośrodków pomocy społecznej i dane własne jednostki.

W związku z tym podjęcie uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Sebastian Skrzypczak